

29e jaargang nr. 1 | februari 2019

SAMACHAR

Het enige nieuwsblad over Nepal, verzorgd door stichting ICFON, International Council for Friends Of Nepal

**Bezoek aan appelboerderij
Bagbani Kendra en LI-BIRD**

4 vragen aan...

**Werken, uitdagingen en
veranderingen in dorpen
in ISARD projecten**

**Het hygiënisch maken
van toiletten**

**Aantal tijgers in Nepal
bijna verdubbeld**

**Mechanisatie van de
landbouw in de bergen**

Happy New Year

ICFON

International Council for Friends of Nepal, The Netherlands

Aan deze Samachar werkten mee:

Wilko Verbakel

Nini Jonkman

Sandra Rutten-Kroot

Henk Rüger

Johanneke Pas

Sami Manandhar (*medewerker ISARD*)

De artikelen in deze Samachar weerspiegelen niet noodzakelijkerwijze de mening van het bestuur van ICFON

Stichting International Council for Friends of Nepal - The Netherlands

Bestuursleden:

Wilko Verbakel	<i>voorzitter</i>
Henk Rüger	<i>penningmeester</i>
Sandra Rutten-Kroot	<i>secretaris</i>
Shiba Degenhart	<i>algemeen lid</i>
Nini Jonkman	<i>algemeen lid</i>
Vacant	<i>algemeen lid</i>

Postadres:

Lobo Braakensiekstraat 156
1065 HR Amsterdam
T 020 617 59 54

IBAN: NL57ABNA0491202490

BIC: ABNANL2A
t.n.v. ICFON, Delft

KvK: 41156774
RSIN: 816065366

Eindredactie: Lia Rüger

Vormgeving: 16h, Cor de Bruijn

Administrateur: Henk Dijkstra

Website: Erwin van Hal

Drukwerk en verzending:

Druk.Tan Heck, Delft

Samachar verschijnt 4x per jaar

Voorwoord

Beste Nepalvrienden,

Nu ik dit schrijf is het eerste kerstdag en ben ik net een dag terug van projectbezoek bij ISARD, samen met mijn familie. We hebben niet veel kerst gevierd vandaag, maar wel de meest bijzondere dagen vóór kerst gehad. Allemaal dorpen waar de dorpingen verbaasd en blij waren dat ze voor het eerst bloemkolen, tomaten, aardappels, uien, knoflook, bonen en chili kunnen telen in hun dorp. Deze dorpen waren allemaal ver van de normale weg, erg afgelegen en dorpingen waren eraan gewend dat hun dal bhaat tarkari alleen bestond uit linzen, rijst en spinazie. Andere groente was er nooit. En nu hadden ze ineens keus uit verschillende groenten! Deze verandering zorgt niet alleen voor lekkerder eten of wat extra inkomsten doordat ze wat groente kunnen verkopen, maar het belangrijkste is dat ze niet meer eenzijdige voeding hebben en met dagelijks verse groenten veel meer vitamines binnen krijgen. Hopelijk gaat dit zorgen voor gezondere mensen, betere schoolresultaten en betere ontwikkeling. Tenslotte kunnen mensen pas nadenken over geld verdienen door business als hun maag goed gevuld is.

In deze Samachar kunt u ook lezen over hoe moeilijk het is voor ISARD-medewerkers om in een nieuw dorp te beginnen. Ik neem mijn petje af voor deze mensen, die zomaar een maand moeten gaan wonen in een vreemd nieuw dorp en aan de aarzelende dorpingen bewijzen dat ze alleen maar goeds in de zin hebben. Het helpt dan niet mee dat Nepalese stichtingen in Nepal een slechte naam hebben. Veel stichtingen zijn er helemaal niet voor de ontwikkeling van Nepal, maar vooral voor eigen gewin. De hausse aan "hulp" na de aardbeving heeft dat idee alleen maar versterkt. ISARD moet daarom het tegendeel bewijzen.

Ik heb drie waterprojecten gezien in nieuwe ISARD-dorpen en dat is een eerste vereiste om aan landbouw te kunnen doen. Het is prachtig om te zien hoe er in het twee jaar geleden kurkdroge Mankha, nu verschillende groene stukken zijn met bloemkool, tomaten en andere groente. In 2018 hebben we dan ook een recordbedrag van meer dan € 130.000 uitgegeven aan ISARD (inclusief restant van 2017). Ik ben bang dat we zoveel geld niet in 2019 kunnen ophoesten, maar ik hoop dat we er met z'n allen voor kunnen zorgen dat we in 2019 wel op dezelfde voet kunnen doorgaan met dit prachtige werk. Een tip voor u als donor: een periodieke schenking voor minstens 5 jaar is aftrekbaar voor de belasting en daardoor kunt u netto meer doneren!

Ik wens u voor nu een heel gelukkig en gezond 2019 en hoop dat u ons werk ook de komende jaren blijft ondersteunen!

Wilko Verbakel

Voorzitter ICFON

Ten eerste ...

Terugblik donateursavond 24 november 2018

Op zaterdagavond 24 november hebben we onze donateursavond gehouden bij restaurant Ghandi in Utrecht. Helaas was het programma ingekort vanwege te weinig aanmeldingen (zie de enquête toegevoegd aan deze Samachar) maar gelukkig waren we nog met ruim 20 mensen om gezellig een hapje te eten en anekdotes over Nepal op te halen. Wilko Verbakel gaf een korte introductie en vertelde over het afgelopen jaar en de projecten. Oud-bestuurslid en donateur Barbara Wurfbain had al haar dagboeken doorgespit en kwam met prachtige, hilarische anekdotes. We hadden graag nog meer mooie en ook herkenbare verhalen uit Nepal gehoord.

Het eten bestond uit lekkere Indiase/Nepalese gerechten: voorafgaand linzensoep of tomatensoep en daarna kwamen er allerlei soorten gerechten op tafel. Er werd over en weer met elkaar gesproken en wat vooral interessant was om te horen was het verschil tussen Nepal jaren geleden en Nepal nu. Aan de ene kant komt er steeds meer modernisering wat gunstig zou kunnen zijn; aan de andere kant zien we bijvoorbeeld

in Kathmandu dat de Chinezen steeds meer invloed hebben op het leven in de grote stad. We waren ook blij te horen dat het werk door ICFON zo gewaardeerd wordt door de donateurs. Dit maakt dat we als bestuur ons blijven inzetten voor de mensen in Nepal.

We willen alle deelnemers aan het diner bedanken en hopen dat u een volgende keer weer zult aansluiten. Vanwege de lage opkomst zijn we benieuwd naar uw mening. We zouden het op prijs stellen als u bijgevoegd enquête-formulier wilt invullen en aan ons retourneren. Uw reactie kunnen wij meenemen in onze evaluatie, hoe wij dit een volgende keer aanpakken.

Het enquête-formulier retourneren kan op 2 manieren:

1. Per post opsturen naar secretaris Sandra Rutten-Kroot, Belgiëaan 44, 5101 ZG Dongen, of
2. Het bijgevoegde formulier scannen en als bijlage mailen naar info@icfon.nl.

Alvast hartelijk dank voor uw medewerking.

Sandra Rutten-Kroot

Op de cover...

Een jongen uit Salleri

Inhoud

Colofon	2
Voorwoord	2
Ten eerste...	3
Bezoek aan appelboerderij Bagbani Kendra en LI-BIRD	4
4 vragen aan... Johanneke Pas	6
Werken, uitdagingen en veranderingen in dorpen in ISARD projecten	10
Het hygiënisch maken van toiletten	11
Actueel in Nepal: Aantal tijgers in Nepal bijna verdubbeld	13
Mechanisatie van de landbouw in de bergen	15
Happy New Year	16

ISARD medewerkers krijgen zelf scholing

Een bezoek aan appelboerderij Bagbani Kendra en LI-BIRD

Door: Nini Jonkman

De medewerkers van ISARD zijn een essentiële schakel in de integrale dorpsontwikkeling die ICFON nastreeft. Zij verzorgen in de dorpen de trainingen aan de boeren en leren hen om het land beter te bewerken, welke verschillende gewassen zij kunnen verbouwen en hoe zij deze gewassen op de markt aan de man moeten brengen. Gedurende het hele jaar zijn met name de JTA's, de Junior Technicians in Agriculture, hier heel druk mee. Eind oktober was het tijd voor de ISARD medewerkers om zelf weer eens getraind te worden, zodat zij hun nieuwe kennis kunnen overbrengen in de dorpen.

Appelschijfjes die in de zon worden gedroogd

Van 29 oktober tot 2 november 2018 zijn de ISARD medewerkers vijf dagen op werkbezoek geweest in Marpha en Pokhara, om daar te leren van de appelboerderij Bagbani Kendra en het Local Initiatives for Biodiversity, Research and Development (LI-BIRD). Tijdens het bezoek aan de appelboerderij hebben medewerkers van ISARD kunnen zien hoe de appels worden geteeld.

De appelboerderij is goed bekend in de Mustang regio om de appelteelt en de -verwerking. Wat voor ISARD vooral interessant was, was om te leren hoe mensen daar de appels na de oogst verwerken. Zij hebben geleerd hoe in Bagbani Kendra de appels in de zon worden gedroogd. Ook worden slechte appels, die niet geschikt zijn om direct te verkopen, wel gebruikt door ze in brandewijn te verwerken. De restanten van de appels worden gebruikt om compost van te maken. Vervolgens hebben de medewerkers van ISARD een be-

zoek gebracht aan LI-BIRD in Pokhara. Dit is een NGO die zich richt op de ontwikkeling van innovatieve technieken in de landbouw, waarbij gebruik wordt gemaakt van biodiversiteit en natuurlijke hulpbronnen.

De organisatie wil daarmee voor kleinschalige boeren de keuzemogelijkheden in de landbouw vergroten. LI-BIRD heeft in het kader van hun biodiversiteitsprogramma ook een zadenbank ontwikkeld waarin lokale gewassen zijn opgenomen. ISARD was vooral geïnteresseerd om te leren van LI-BIRD's activiteiten omtrent die zadenbank: Hoe kunnen lokale gewassen behouden worden? Hoe is de zadenbank opgezet en hoe wordt hiervan gebruik gemaakt? Hoe wordt het project geïmplementeerd? En hoe kunnen verschillende partijen betrokken worden om de biodiversiteit te beschermen?

LI-BIRD heeft een informatiecentrum in Sundar Dada, met een prachtig uitzicht over de nabijgelegen bergen

Kas om appels in te drogen

Groepsfoto van ISARD medewerkers

en de Rupa en Begnas meren. Op de tweede verdieping van het gebouw is de zadenbank. Hierin zitten alleen zaden die lokaal verkrijgbaar zijn. De medewerkers van ISARD hebben daar geleerd dat LI-BIRD data over de lokale biodiversiteit verzameld. Tot nu toe zijn 63 verschillende soorten rijst geïdentificeerd. Andere gewassen in de zadenbank die de medewerkers tegenkwamen zijn gerst, tarwe en gierst. Afgezien van de landbouwgewassen heeft LI-BIRD ook de verschillende soorten orchideeën, witte lotussen, vogels en vissen in de regio in kaart gebracht.

ISARD was ook heel benieuwd naar hoe de mensen van LI-BIRD gebruik maken van de zadenbank en hoe verschillende partijen hierbij betrokken worden. LI-BIRD heeft binnen de omliggende gemeenschappen 20 participerende groepen opgezet. Met deze groepen werkt LI-BIRD om traditionele gewassen te behouden. Ze wijzen een stuk land aan de gemeenschap toe, een zogenaamd 'diversiteitsblok', dat gebruikt gaat worden om expliciete gewassen (van traditionele zaden) te verbouwen. Deze zaden worden door de zadenbank gedistribueerd. Tot nu toe is dit voor rijst- en orchidee-gewassen gedaan.

Naast de zadenbank heeft ISARD met LI-BIRD ervaringen kunnen uitwisselen over dorpsontwikkeling door

landbouw. LI-BIRD helpt boeren met de landbouw op een vergelijkbare wijze als waarop ISARD dat doet. Net als ISARD werkt LI-BIRD met boeren die leren hoe zij een kleine groentetuin om het huis kunnen aanleggen, plastic tunnels kunnen maken, zelf compost maken en hoe ze beter ongedierte kunnen bestrijden. Daarnaast werkt één participerende groep aan bescherming van het Rupa meer en inkomsten vanuit de visserij.

Terugkijkend op het werkbezoek is ISARD geïnspireerd om zelf ook aan bescherming van lokale zaden te doen en naar mogelijkheden te zoeken om 'diversiteitsblokken' op te zetten. In het projectgebied van ISARD is dat ook mogelijk. Bij het ISARD kantoor is op dit moment een moestuin waarin allerlei gewassen (als voorbeeld) worden geteeld. Hier zou een gebied kunnen komen waar alleen lokale en organische gewassen worden verbouwd.

Wel ziet ISARD dat zowel lokale gewassen als hybride gewassen hun voor- en nadelen hebben. Om lokale gewassen succesvol te introduceren in de landbouw is het belangrijk dat zij echt toegevoegde waarde hebben ten opzichte van de hybride gewassen. ISARD medewerkers zagen ter plaatse dat nog veel boeren hybride groentegewassen gebruikten voor hun landbouwproductie. Het lijkt er dus op dat de gemeenschappen niet alleen maar lokale zaden gebruiken voor de landbouw, ondanks de inspanningen van LI-BIRD. Een les die ISARD hieruit trekt is dat het belangrijk is om de boeren te leren wat de kwaliteiten van lokale gewassen zijn, zodat zij zelf een keuze kunnen maken wat zij het beste kunnen verbouwen.

Medewerkers van ISARD krijgen uitleg over de zadenbank

4 vragen aan...

Door: Henk Rüger

Naam: **Johanneke Pas**
Leeftijd: **68 jaar**
Beroep: **gepensioneerd, werkzaam geweest, o.a. in de logistiek**
Woonplaats: **Utrecht**
Donateur ICFON: **al heel lang**

Johanneke was aanwezig op het donateursdiner bij restaurant Ghandi in Utrecht op 24 november jl.. Zij heeft veel gereisd en heeft via haar lidmaatschap van Servas International kennis gemaakt met veel mensen in/uit verschillende culturen. Ook heeft ze langs die weg contacten gelegd in Nepal (HR)

Waarom Nepal?

In 1992 wilde ik graag op stap met een groep. Maar ik had geen zin in een reis naar een land als Spanje. Ik wilde liever naar Tibet, maar dat was om politieke redenen toentertijd niet gemakkelijk. Daarom besloot ik met een groep naar Nepal te gaan. Maar helaas bleek die groep te zijn volgeboekt. Ik kwam op de reservelijst te staan en ben gelijk gaan lopen om mijn conditie te verbeteren. Mijn gevoel zei dat ik toch mee kon en dat klopte. Wat me van die eerste keer vooral is bijgebleven waren de stoffige wegen met alleen zand en de kaarsjes op de trap in het hotel in Kathmandu, die er stonden omdat de stroom er elk moment kon uitvallen.

Vaak in Nepal geweest?

De eerste keer heb ik een trekking gemaakt naar Langtang/Helambu. Dat was toen nog een veel minder druk bezocht gebied dan nu. Aan die eerste trekking heb ik prettige contacten overgehouden met de sirdar van de groep, LP Sherpa. In 1996, toen ik samen met een vriendin in Nepal was, hebben we nog een aantal dagen met hem opgetrokken. In totaal ben ik vijf keer naar Nepal afgereisd. Voor het laatst in 2010. Toen ben ik in mijn eentje gegaan en heb op diverse adressen van leden van Servas in Nepal onderdak gevonden.

Hoe ben je bij ICFON terecht gekomen?

Ik zocht destijds, na mijn eerste bezoek aan Nepal, contact met Nepalezen die in Nederland woonden. Bij de VNN trof ik eigenlijk te weinig Nepalezen aan. Na wat zoekwerk vond ik ICFON, waar destijds wel diverse mensen met Nepalese roots aanwezig waren. Dat sprak me aan. Dan heb ik het over de periode dat Rudi de Groot zich intensief met ICFON bezig hield. Dus zo lang ben ik al donateur van ICFON! Ik vind ICFON een aansprekende organisatie. Doelgericht, effectief en efficiënt. Dat was in de periode kort na de aardbevingen in 2015 duidelijk merkbaar en zichtbaar. Toen grote hulporganisaties nog steeds in overleg waren, handelde ICFON al.

Waarom ging je elke keer terug naar Nepal?

Ik denk dat dat te maken heeft met wat zoveel bezoekers van Nepal overkomt. Als je er eenmaal bent geweest wil je weer. Als ik in Kathmandu aankom heb ik het gevoel "hier ben ik thuis". Nederland is mijn vaderland, Nepal noem ik altijd mijn moederland. Ik zou er niet permanent kunnen wonen, maar misschien wel voor een bepaalde periode. Via contacten met Servas ben ik ook in de Terai geweest. Daar heb ik achterop een motorfiets rondgereden. Dat was fantastisch. Ongelooflijk wat daar allemaal op de weg reed, liep en zat. Ook ben ik daar eens een keer meegelopen met iemand die elke morgen heel vroeg naar de grens met India liep. Het zijn heel simpele gebeurtenissen, maar het zijn juist die dingen die me zijn bijgebleven als dierbare herinnering.

Dorpelingen van Mankha

Werken, uitdagingen en veranderingen in dorpen in ISARD projecten

Vertaald en bewerkt door Henk Rüger

Bivas Neupane, de directeur van de ISARD projecten in Sindhupalchowk heeft onlangs met zijn Junior Technical Assistants (JTA's) en social mobilizers een meeting gehad waarbij is gesproken over hun werk, de uitdagingen die ze tegen komen en de veranderingen die ze zien in de dorpen waar hulp wordt verleend. In dit artikel is de zeer interessante informatie uit het verslag van Bivas nagenoeg onbewerkt weergegeven.

De projecten die met co-financiering van KiA worden uitgevoerd, verlopen al sinds 2007 in een steeds terugkerend patroon. Dat zal in 2019 niet anders zijn, ervan uitgaande dat de financiering door KiA op dezelfde manier wordt voortgezet. Voor de projecten die mede met het geld van Inproba worden gefinancierd, wordt ingezet op een periode van ondersteuning van vijf jaar.

Voor de met geld van Inproba (plus ICFON) gefinancierde projecten was ingezet op een periode van ondersteuning van vijf jaar. Uit de laatste inventarisatie blijkt dat alleen in Mankha die termijn zal worden volgemaakt. In andere dorpen als Dhuskun, Salle, Kepa en Phaparchaur zal met een kortere ondersteuningstijd kunnen worden volstaan. Tijdens het bezoek dat Wilko Verbakel rond de jaarwisseling aan ISARD zal brengen, zal worden besproken waar toe dat leidt in een nieuwe projectplanning.

Agriculture JTA's (landbouwtechniek) en social mobilizers (bewustmaken en begeleiden van / leren omgaan met veranderingen) zijn steeds aan een specifiek dorp gekoppeld. Voorheen werkten JTA's en social mobilizers in verschillende dorpen. Daardoor was het bijna onmogelijk om op tijd hulp te verlenen als boeren problemen hadden met hun oogst. Nu kunnen ze snel aanwezig zijn om de problemen zo goed mogelijk op te lossen. Aan al die JTA's en social mobilizers is gevraagd naar hun visie op de vooruitgang die is geboekt, de veranderingen die ze hebben gezien, de uitdagingen waarvoor ze stonden en de noodzaak waarom ze in de dorpen aanwezig moeten zijn. Hierna zijn de heel gevarieerde ervaringen van Kabita Jirel, Rajendra Bhandari, Bishnu Paudel, Chandika Khadka en Badri Bhattarai in een aantal dorpen weergegeven. (Henk Rüger)

(Noot van de red.: inmiddels is Wilko terug in Nederland. In de Samachar van mei leest u meer over zijn bezoek aan Nepal).

Meisjes uit Mankha, die terugkomen van school

Kabita Jirel die in **Mankha** werkzaam is vond de eerste dagen heel moeilijk. De bevolking wilde eerst alleen in hun eigen taal spreken en die was moeilijk te begrijpen. De gemeenschap was niet ontvankelijk voor wat we hadden te vertellen. Sommigen wilden niet eens hun huis uit komen. Toen we daar voor de eerste keer een Kitchen garden training gaven aten we 10 dagen lang alleen maar sla en rijst. Andere groenten waren er niet. Rajendra Bhandari slaagde er goed in de mensen uit hun huis te krijgen en de problemen met hen te bespre-

Droogte in Mankha

Dorpelingen uit Mankha op weg naar het land

ken. Hij legde uit waarom we daar waren en wat we van plan waren. Nu zijn er vier groepen en alle leden daarvan doen mee met het werk van ISARD in het dorp. De gemeenschap is heel anders dan wat we in andere dorpen hebben meegemaakt. Als een dorping zaden of stekken krijgt dan willen alle huishoudens die ook hebben. Zo niet, dan ontstaan er problemen en conflicten in het dorp. Twee dorpsbewoners die niet vrijwillig wilden meehelpen aan het werk voor de reconstructie van de watervoorziening, werden uit de groep gezet. Alles in het dorp gaat op basis van gelijkheid. In voorgaande projecten kenden we materialen e.d. toe aan aangewezen personen. Daarin ligt in Mankha dus nog een hele uitdaging!

De gemeenschap in Mankha luistert nu steeds beter naar ISARD en waardeert ons werk gaandeweg steeds meer. Alle leden van de groep zijn betrokken bij het project Kitchen garden. In Bwase is het de eerste keer dat er bloemkool wordt verbouwd. We maakten de zaaibedden gereed, verdeelden de jonge plantjes en hielpen met het planten er van.

Het gemeenschapshuis dat we bouwden vraagt om onderhoud en er moeten goede kranen komen bij de watervoorziening alsmede goede opslag van water. Er is gevraagd om ondersteuning van het onderwijs aan gehandicapte kinderen. Voor het komende jaar willen ze graag hulp bij het commercieel telen van groenten, het houden van kippen en vee, champignonteelt, fruitteelt en de teelt van diverse gewassen.

De gemeenschap heeft veel last van wilde zwijnen. In het bovenste deel van het dorp waar normaliter veel mais wordt geteeld, hebben de boeren gevraagd om

Dorpelingen uit Mankha, die in het begin argwanend waren jegens ISARD

planten van timur (Sechuan pepers) omdat de zwijnen de mais vernielden.

In **Chokati** zijn er het afgelopen jaar niet veel activiteiten geweest, maar het microkredietprogramma met terugbetalingsregeling loopt wel. Na de aardbeving zijn er veel INGO's werkzaam geweest, zoals PHASE, LI-BIRD en OXFAM, die alles op het gebied van landbouw gratis ter beschikking stelden. Ons werd voortdurend gevraagd waarom ISARD met terugbetalingsverplichting werkt. Wij hebben de groepen uitleg gegeven over het microkredietprogramma, maar sommige mensen wilden daar niets van horen en dan is het innen van terugbetalingen bijna onmogelijk.

Kabita Jirel en Bishnu Paudel vinden dat de mensen in **Phulpingkati** gemakkelijker zijn om mee te werken. De meeste huishoudens zijn erg coöperatief. Bij maar één of twee huishoudens is er sprake van wat complicaties. Er zijn veel Thami-vrouwen in deze gemeenschap die afkomstig zijn uit gebieden waar we eerder hebben gewerkt, waardoor ze onze manier van werken kennen en begrijpen. We zijn de landbouwactiviteiten gestart en de dorpsgemeenschap heeft daarop positief gereageerd. Het waterproject heeft het oorspronkelijke waterprobleem opgelost, maar het dorp wil nu graag water van een grotere en meer permanente bron. De mensen hebben gevraagd om meer landbouwtraining en staan open voor meer ISARD-activiteiten.

De start van het project was overigens lastig. De gemeente was nieuw voor ons en het lokaal geselecteerde personeel was negatief over het werken met een NGO. Er is veel scepsis over INGO's met grote auto's, over

missionarissen en bekeringsactiviteiten. We zijn begonnen te werken in het Thami dorp en hebben resultaten laten zien waardoor de relatie met het lokale bestuur verbeterde.

In het VDC **Dhuskun** is het werk vooral geconcentreerd in drie dorpen. In Salle, Kepa en bovenste deel van Phapachaur is veel vooruitgang geboekt bij het kweken van groenten en het commercieel boeren. Maar in het middelste deel van Phapachaur is erg weinig gebeurd. Op het land daar liggen erg veel stenen en het valt niet mee om de bewoners te overtuigen van onze bedoelingen. Het blijkt moeilijk om de omgeving op te ruimen. Er zijn veel kleine lodges en alcoholisme is een enorm probleem. In het lage deel van Phapachaur vertonen boeren een positievere houding en zijn ze begonnen met het telen van groenten en het schoonmaken van de akkers. De stenige grond is ook in de lagere delen een groot probleem bij de productie van groenten. In Salle en Kepa neemt het aantal boeren dat groenten, champignons en koffie teelt per seizoen toe. Sommige vrouwelijke boeren produceren elk seizoen meer. In de traditionele landbouw met de teelt van rijst, mais en gerst werd meststof gebruikt die de grond verzuurde. Een aantal planten wilde op deze grond niet echt groeien. Er was net geen sprake van een verloren oogst, maar de opbrengst was minimaal. Het is dus nodig grondmonsters te testen en de grond te verbeteren. Er wordt ook wel wat koffie geteeld, maar de mensen ontbreekt het aan voldoende kennis om het product te telen, te oogsten en te vermarkten. Het aantal champignon-telers neemt ook toe. De mechanisatie bij het telen en drogen van de champignons is belangrijk hier.

Phulpingkati - gemaakt tijdens bezoek van Wilko in 2016 - kale droge smalle terrassen met hier en daar een huis

Het KiA project in **Karthali** kent twee zones met hoger en lager gelegen dorpen. Dat maakt het volgens Chandika Khadka en Badri Bhattarai lastig, zeker tijdens de moesson, om van het ene dorp naar het andere te komen. De meeste activiteiten gebeuren in de lagere zone. De dorpen Kholekharka en Ripar liggen erg afgelegen. Dat veroorzaakt de grootste uitdaging in het werk. In alle dorpen in dit gebied was er sprake van traditionele landbouw. We zijn er in geslaagd overal kitchen gardening in te voeren door het introduceren van het telen van veevoer, champignonkweek op stro, groenteteelt en het drogen van kardemom. De boeren in Baseri, Kavre en Bagar zijn begonnen met het commercieel verkopen van groenten, champignons en kardemom! In het moessonseizoen is het moeilijk om verse producten te verkopen, omdat er geen brug over de rivier ligt. Er wordt naar gestreefd om de oogst te

Als contrast, dezelfde dag genomen als Phulpingkati, een foto van de groene velden nabij ISARD office

diversifiëren om op die manier de verliezen te beperken. Als er een brug wordt gebouwd kunnen de boeren het hele jaar door verse producten leveren.

Het zou goed zijn om in dit gebied betere plastic tunnels te hebben en ook te werken aan mechanisatie. Er is een start gemaakt met meer teelt van champignons op stro. Als we machines zouden kunnen inzetten om het stro kort te maken en mini-frezen zouden kunnen inzetten, dan zou dit helpen om de productie te vergroten. In deze regio zijn de mensen ook geïnteresseerd in het houden van bijen, fruitteelt en koffieteelt. In het algemeen is er sprake van vooruitgang. Het is moeilijk te werken in de bovenste zone. Het lokale bestuur blijft vragen om ondersteuning in de bovenste zone. Volgens ons zou het het beste zijn om via de gemeente te werken en gezamenlijk trainingen aan te bieden.

Openbaar toilet

Uitdaging voor Nepal Het hygiënisch maken van toiletten

Vertaald door Sandra Rutten-Kroot Bron Nepali Times

Terwijl in Nepal het doel van sanitaire voorzieningen voor iedereen zo goed als bereikt is volgens de regering, is de volgende uitdaging om toiletten hygiënisch te maken. Tot voor kort deden mensen in Nepal bijna overal hun behoeften en was het een kwestie van leven of dood. Paden lagen bezaaid met menselijke uitwerpselen en zij verspreidden veel ziektes en vervuilden het drinkwater. De belangrijkste doodsoorzaak van kindersterfte in Nepal was diarree en daardoor uitdroging.

Maar in het afgelopen decennium is er hard gewerkt aan het zorgen voor een toilet voor iedereen. Dit is inmiddels een internationaal erkend succesverhaal. En het heeft de levens gered van vele duizenden kinderen, die anders het slachtoffer zouden zijn geworden van door water overgedragen ziektes, zoals diarree, tyfus en cholera.

Er is een omgekeerde correlatie tussen de toename van het aandeel huishoudens met toiletten en de daling

van de kindersterfte. In 1980 had slechts 2% van de huizen een toilet; dat cijfer is nu naar 97% gestegen. In dezelfde periode dook de kindersterfte onder de vijf jaar van 209 per 1000 kinderen die geboren werden tot minder dan 35 per 1000 kinderen die momenteel geboren worden.

Deskundigen geven aan dat het plaatsen van toiletten alleen, niet zorgt voor direct een betere hygiëne. Toegang tot watervoorzieningen speelt een cruciale

Leren schoonmaken

rol. Bovendien moeten de toiletten regelmatig worden schoongemaakt om ze hygiënisch te houden. Uit een evaluatie blijkt dat veel toiletten niet goed zijn gebouwd of niet kind- of meisjesvriendelijk zijn. Vele bevinden zich naast waterbronnen met verontreinigd grondwater. Open putten met veel vliegen, die ziektes verspreiden. Toiletten in veel scholen en huishoudens waren zo vies dat veel studenten en dorpsbewoners er de voorkeur aan gaven om naar buiten te gaan. "Een toilet hebben in elk huishouden en een district ontlastingsvrij verklaren is een grote prestatie. Maar een toilet hebben is iets anders dan het goed gebruiken van een toilet," verklaarde Bhushan Tuladhar van UN-HABITAT. Terwijl Nepal dichterbij het doel komt van 100% huishoudens die een toilet hebben, heeft zich alweer een ander gevaar voorgedaan: beheer van uitwerpselen dat overloopt uit putlatrines en septictanks (tanks waar uitwerpselen in worden opgeslagen). Er zijn slechts enkele goedwerkende installaties. "Het is nu tijd om verder te denken dan alleen het plaatsen van de toiletten," zei Bipin Dangol van Environment and Public Health Organization (ENPHO). "Als afvalwater en menselijke uitwerpselen niet veilig worden verwijderd, zullen we gezondheidsrisico's blijven lopen. De volgende stap is het verspreiden van bewustzijn over een juiste afvoer van afval."

Gezondheids- en toilettraining voor kinderen

De huidige toiletechnologie waarbij spoelbakken met drinkwater worden gebruikt (vooral in de grotere plaatsen) om door te trekken, kost zeer veel geld en water, vooral in de steden van Nepal die te kampen hebben met een chronisch watertekort. Ingenieurs over de hele wereld experimenteren met de volgende generatie toiletontwerpen, waarmee uitwerpselen kunnen worden verbrand en omgezet in waardevolle energiebronnen. Echter zo ver als Westerse landen is Nepal nog niet, maar het zou een mooi streep punt zijn om te werken aan betere hygiëne, zodat er minder ziektes voorkomen veroorzaakt door een gebrekkige hygiëne.

Toilet bij projectgebied ISARD

Actueel in Nepal:

Aantal tijgers in Nepal bijna verdubbeld

door Sandra Rutten-Kroot Bron BN de Stem

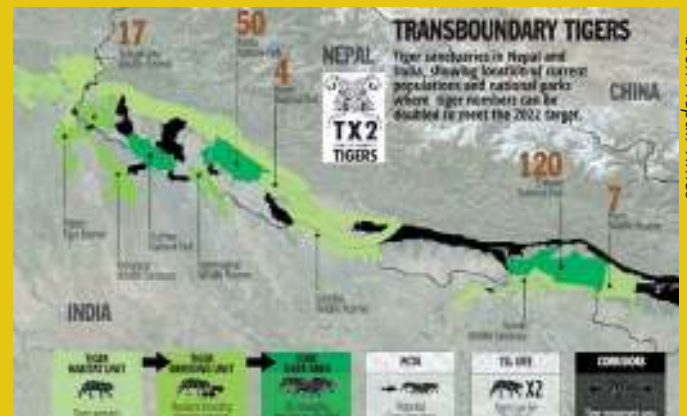
bron Nepali Times

Nepal heeft het voor elkaar. In bijna 10 jaar tijd is het aantal wilde tijgers verdubbeld. Er lopen nu zo'n 235 tijgers in Nepal terwijl dit er in 2009 nog maar 121 waren. Het Wereld Natuur Fonds reageerde verheugd: "Elke tijger telt voor Nepal en voor de hele wereld." In 2010 spraken 13 landen, waarin tijgers nog in het wild leven, met elkaar af dat zij proberen dit aantal te verdubbelen voor 2022, volgens de Chinese kalender het jaar van de tijger. Deze afspraak was nodig om te voorkomen dat de koning van de jungle zou uitsterven. Zo'n 100 jaar geleden liepen er namelijk nog zo'n 100.000 tijgers op aarde rond; in 2010 waren dit er nog slechts 3200. Het dier is geregeld doelwit van stropers. In Azië worden delen van de tijger verkocht als medicijn. Maar ook door het steeds kleiner wordende leefgebied liep het aantal terug.

De dieren hebben uitgestrekte gebieden nodig om te kunnen jagen en zich te kunnen voortplanten, maar veel bossen zijn verdwenen voor huizen, fabrieken en houtkapbedrijven. Eind 2017 werden 1600 camera's geïnstalleerd op het grensgebied van India en Nepal, om het aantal tijgers en hun leefgebied beter in kaart

te brengen. Het succes van Nepal heeft te maken met de grote politieke wil in het land om de tijger te beschermen. "Het beschermen van tijgers heeft grote prioriteit bij de overheid", vertelt Bishwa Nath Oli van het ministerie van Bossen en Milieu. "Onze toewijding aan het wereldwijde tijgerprogramma zal alleen maar groter worden nu de populaties in Nepal groeien en onze maatregelen goed uitpakken." Andere landen die de doelstelling met betrekking tot de tijgers hebben ondertekend zijn onder meer Bangladesh, India, Rusland en Vietnam.

bron Nepali Times

Mechanisatie van de landbouw in de bergen

Door: Sami Manandhar, medewerker van ISARD. Vertaald en bewerkt door: Henk Rüger

In 2008 ben ik door Sindhupalchowk getrokken. Ik was er zwaar van onder de indruk dat in zo'n steil gebied nog heel wat mensen wonen en dat die op een of andere manier in staat waren om op die berghellingen iets van landbouw te bedrijven. Wat ik toen zag was dat werken op het land eigenlijk voor 100% het edele handwerk betrof, met als maximum aan "mechanisatie" twee ossen voor een ploeg. Ik was erg benieuwd of "echte" mechanisatie een jaar of tien later al wat meer vorm heeft gekregen. Daarom heb ik aan ISARD gevraagd of ze me daarover wat meer konden vertellen: welke gereedschappen worden er zoal gebruikt, is er sprake van een vorm van mechanisatie en zo ja welke machines worden dan gebruikt en ik vroeg of ze wat foto's van de landbouwwerktuigen wilden sturen. Sami Manandhar, een van de medewerkers van ISARD, zorgde voor interessante informatie en mooie illustratieve foto's. In dit artikel is de bewerkte tekst weergegeven. (HR)

Ploegen met twee ossen

Mechanisatie in de landbouw in de berggebieden van Nepal staat op een relatief erg laag pitje. In het werkgebied van ISARD is er nauwelijks sprake van gebruik van machines in het veld. Op zich is dat niet zo moeilijk te begrijpen want het gebied zelf maakt het al erg lastig om machines te vervoeren. Wil je landbouw bedrijven dan kan dat in wezen alleen maar als er terrassen zijn aangelegd op de steile hellingen. De foto's van de hellingen van Mankha en Pulpinkati op pagina 8 en 10 maken dat meer dan duidelijk. Machines zijn daar niet meteen de beste optie om mee te werken.

Terrassen in Phulpingkatti

In de Terai in het zuiden van Nepal is transport relatief gemakkelijk omdat het daar grotendeels vlak is, waardoor ook de omstandigheden om machines te gebruiken op de akkers veel gunstiger zijn.

De kleinschaligheid van het grondbezit is ook een van de redenen waarom mechanisatie van de landbouw nauwelijks wordt toegepast. Bij het werk op het veld zijn de houten ploeg, de hak/schoffel, sikkels, de kuto (een soort hak voor kleinere oppervlakten) en de kodali (een werktuig om de grond mee open te breken) de meest gebruikte werktuigen. Het werken ermee is arbeidsintensief, duur in de zin van arbeidstijd en weinig efficiënt. En hoewel de aankoopkosten van deze niet gemechaniseerde producten laag zijn, zijn het in wezen best dure middelen afgezet tegen de arbeidsuren die je ermee maakt en de tijd die je nodig hebt om werkzaamheden af te ronden.

Onze hoofdlandbouwer van Sallekepa - Dushkun, Dhan Kumari Thami, die traditioneel landbouwgereedschap gebruikt om het veld te ploegen

Kodali, gebruikt om de grond mee open te breken

Naast de kleinschaligheid zijn er wel meer omstandigheden die niet bevorderlijk zijn voor de mechanisatie van de landbouw. De rentepercentages op de leningen om de machines te kunnen aanschaffen zijn hoog in de afgelegen gebieden. De neiging bij boeren om te investeren in landbouwmachines is daarom niet groot. Andere beperkingen liggen in de mate van beschikbaarheid van reserve-onderdelen en het krijgen van een adequate training voor het gebruik en het onderhoud van het materiaal.

De meeste mannen die boer waren zijn na de aardbeving in 2015 óf gaan werken in een golfstaat óf ze zijn houtbewerker of arbeider geworden. De vrouwen in de dorpen hebben naast hun huishoudelijke taken het boeren erbij genomen. Omdat de meeste boeren nu vrouwen zijn is ISARD, om te helpen hun tijd zo nuttig mogelijk te besteden, voorzichtig begonnen met het beschikbaar stellen van mechanische werktuigen zoals kleine frezen om de grond om te ploegen en kleine

Sikkel

Mini-dorsmachine

dorsmachines om het kaf van het koren te scheiden. Deze machines, die aan de dorpsgemeenschap ter beschikking worden gesteld, zijn eenvoudig te gebruiken, zijn efficiënt en kunnen gemakkelijk worden gestald en opgeborgen.

Het bovenstaande maakt duidelijk dat er in de afgelopen jaren nog niet zo heel veel is veranderd in de manier van het bewerken van het land. Toch worden er door het initiatief van ISARD heel voorzichtig veranderingen zichtbaar. Bivas Neupane, de directeur van ISARD, liet nog weten dat mechanisatie van de landbouw volop in de belangstelling staat en de komende jaren steeds meer aandacht zal krijgen in de cursussen die worden gegeven aan de dorpingen (HR).

Kuto, gebruikt op een smal veld

HAPPY NEW YEAR

Deze wens komt misschien een beetje laat, maar daarom niet minder gemeend. We hopen dat iedereen een fijn, gelukkig, gezond en liefdevol 2019 tegemoet gaat. Het bestuur van ICFON wenst op dezelfde voet verder te kunnen gaan als het afgelopen jaar met betrekking tot de projecten. Het was een zeer voorspoedig jaar.

Wij bedanken hierbij alle donateurs, organisaties en samenwerkingspartners, die aan dit resultaat hebben bijgedragen.

ICFON

International Council for Friends of Nepal, The Netherlands

ICFON VERSTREKT

- Hulp aan educatieve en humanitaire projecten in Nepal
- Informatie over Nepal en ICFON-projecten
- Advies over hulp aan ontwikkelingsprojecten
- Bulletins met informatie over Nepal

BEGUNSTIGER

Zij die een gift aan de stichting doen, zijn begunstiger van de stichting. Omdat ICFON beschikt over de ANBI-status zijn deze giften fiscaal aftrekbaar. Indien u 35 euro of meer schenkt ontvangt u viermaal per jaar de nieuwsbrief Samachar (Nepali voor Nieuws).

E-mail: info@icfon.nl

Website: www.icfon.nl

Twitter: www.twitter.nl/ICFON

Facebook: www.facebook.com/ICFON